

[Ib Nørlund.]

Derfor må det vække bekymring, når USAs forsvarsminister, Schlesinger, hvis krigerske udtalelser jeg tidligere har måttet henlede tingets opmærksomhed på, på det sidste har fremsat gentagne erklæringer om, at USAs og NATOs strategi nu ikke udelukker, at man som den første part griber til atomvåben; der er også givet nye ordre til USAs luftvåben om at indøve, hvad man kalder begrænset atomkrig.

Allerede disse erklæringer er en udfordring til verdensopinionens kriminalisering af atomkrigen, som i sig selv udgør en fredsfaktor, og værre bliver det naturligvis, hvis disse ord følges af handling. Jeg skal henlede opmærksomheden på, at Schlesinger også i Korea har fremsat udtalelser om dér at bruge atomvåben først.

Dansk atomvåbenpolitik har hidtil bygget på den kriminalisering af disse våben, som må ligge i afvisningen af deres stationering her. Regeringens erklærede vilje til at fremme afspændingen må som konsekvens have, at den siger fra over for medvirken gennem NATO til først at overskride atomtærsklen, og jeg vil gerne vide, om forsvarsministeren har benyttet anledningen på de sidste NATO-møder, herunder atomplanlægningsgruppens, til at gøre dette.

Den fg. forsvarsminister (Jørgen Peder Hansen):

Som svar på det af hr. Ib Nørlund rejste spørgsmål skal jeg indledningsvis gøre opmærksom på, at forsvarsministeren ikke selv kan besvare spørgsmålet på grund af deltagelse i det faste halvårige rutinemøde netop i NATOs atomplanlægningsgruppe, som i øvrigt fandt sted i går og i forgårs.

Der foreligger ikke noget forslag om at ændre NATOs strategi med hensyn til anvendelse af atomvåben. Som det sikkert er hr. Ib Nørlund bekendt, har NATOs strategi på dette område kun været ændret en enkelt gang, nemlig i 1969, hvor man erstattede den massive gengældelse med strategien om det fleksible gensvar, en strategi, der er udviklet som følge af den sovjetiske atomare jævnbyrdighed, og hvor USA netop har søgt at hæve atomtærsklen, hvilket jo vil sige, at risikoen for anvendelse af atomvåben formindskes.

Jeg må opfatte hr. Ib Nørlunds spørgsmål som et ønske om at få oplyst, hvad der vil ske, hvis et eller flere NATO-lande bliver udsat for et militært angreb — og det er det, vi har alliancen NATO til — og hvorvidt NATO i en sådan situation kan tænkes at ville anvende taktiske atomvåben over for angriberen.

At NATOs forsvar som følge af et massivt konventionelt angreb vil indebære anvendelse af atomvåben, før angriberen har gjort det, kan ikke udelukkes, hvis det er den eneste mulige løsning for overhovedet at kunne overleve. Det er jo netop det, der ligger i den fleksible imødegåelse. Der er ikke noget nyt i det, og der er således ikke tale om ændringer i NATOs strategi. USA har for sit vedkommende prøvet at hæve atomtærsklen, altså at nedsætte risikoen for anvendelse af atomvåben. Tilsvarende må Danmark i fælleskab med andre nationer søge at eliminere de risici for menneskeheden, som en eventuel brug af atomvåben måtte kunne medføre.

Ib Nørlund (DKP):

Det forekommer mig, at den fungerende forsvarsminister ikke helt er klar over alvoren i de nye udviklinger, der er sket på dette område, og hvis han ikke lægger mærke til mine citater i den skriftlige begrundelse, kan jeg da henlede opmærksomheden på en artikel i Berlingske Tidende i dag fra deres Washingtonkorrespondent, hvor man netop understreger, at her er ved at ske noget nyt. Det er også det, der findes i Schlesingers rapport til den amerikanske kongres, hvor han, gør jeg opmærksom på, ikke alene taler om USAs strategi, men om, at NATO som sådan kan anvende atomvåben først, og hvor han i den samme erklæring direkte siger, at en sådan indsats selv i meget begrænset omfang kan bringe alvorlig risiko for eskalation med sig. Man er altså klar over, hvad det drejer sig om.

Men det, jeg vil spørge om, når man nu altså ikke har rejst indsigelse på de hidtidige møder, er, om man agter at gøre opmærksom på, at denne måde at familiarisere os med atomkrigen på i sig selv afsvækker modstanden imod atomkrig, for, som der står i indledningen til denne artikel i Berlingske Tidende i dag, brugen af atom-